

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Руслан ПАПІРНИК

2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В РЕГІОНАЛЬНОМУ
МЕНЕДЖМЕНТІ

спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма	«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»
освітній ступінь	бакалавр
форма навчання	денна
розробники	Світлана МАЩЕНКО Юлія ОРЛОВСЬКА Катерина ГОНЧАРОВА

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Соціальна відповідальність в регіональному менеджменті» є вибірковою і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна «Соціальна відповідальність в регіональному менеджменті» передбачає набуття здобувачами освіти теоретико-методологічних, методичних та організаційно-економічних аспектів формування і розвитку соціальної відповідальності у сучасному суспільстві, а також практичні навички з використання системи показників для аналізу стану та оцінки результативності соціальної відповідальності суб'єктів регіональних органів влади

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	36		36	
лекції	22		22	

лабораторні роботи	-	-	
практичні заняття	14	14	
Самостійна робота, у т.ч:	69	69	
підготовка до аудиторних занять	10	10	
підготовка до контрольних заходів	10	10	
виконання курсового проекту або роботи	-	-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	19	19	
підготовка до екзамену	30	30	
Форма підсумкового контролю		Екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у здобувачів освіти сучасних теоретичних і практичних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Завдання дисципліни: є вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, регіональних органів влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови сталого розвитку суспільства.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Менеджмент публічних установ і організацій», «Самоменеджмент», «Основи регіональної економічної політики».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформують необхідний інструментарій для комплексного відокремлювання проблем, які виникають в процесі управління та тісно пов'язана з курсами «Управління економічним розвитком регіонів», «Сталий екологічно-збережувачий розвиток регіонів» та набутті навички можуть бути використані при виконанні та захисті кваліфікаційної роботи.

Компетентності:

Загальні компетенції:

ЗК-1. Здатність до розкриття процесів суспільного та культурного розвитку, завдяки яким формувалась національна культура і національна свідомість, все те, що притаманно українському народові

СК-10. Здатність застосовувати знання з теорії та основних методів регулювання регіональної економіки в практичній діяльності регіонального менеджменту

СК-21. Здатність застосовувати в практиці регіонального менеджменту методологічних і методичних основ регіонального управління, в тому числі для забезпечення сталого екологоузгодженого розвитку регіонів

Заплановані результати навчання.

РН-36. Пояснювати принципи побудови механізмів формування та удосконалення регіональної економічної політики; пояснювати вимогу взаємоузгодженості економічних, екологічних та соціальних показників регіонального розвитку; дискутувати щодо прогнозів регіонального розвитку як результату економічної політики

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація)
- відеометод (показ, пред'явлення матеріалу).

8	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності в регіональному менеджменті	2
9	Тема 7. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності в регіональному менеджменті	2
10,11	Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності в регіональному управлінні	4
	Усього годин	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави, регіону та суспільства.	2
2	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю на регіональному рівні	2
3	Тема 4. Формування відносин роботодавців із найманими працівниками на засадах соціальної відповідальності в регіональних органах влади	2
4	Тема 5. Формування відносин бізнесу із регіональними органами влади на засадах соціальної відповідальності.	2
5	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності в регіональному менеджменті	2
6	Тема 7. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності в регіональному менеджменті	2
7	Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності в регіональному управлінні	2
	Усього годин	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	5
	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	5
	Соціальна відповідальність у контексті подолання системної кризи	9
4	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	69

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний метод, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна «Соціальна відповідальність у регіональному менеджменті» поділена на 2 змістові модулі: **Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти соціальної відповідальності в регіональному менеджменті** та **Змістовий модуль 2. Соціальна відповідальність в регіональному менеджменті як чинник сталого розвитку**. Кожен змістовий модуль має однакову структуру і оцінюється за аналогічною схемою. Формою оцінювання знань студентів за змістовий модуль 1 та змістовий модуль 2 є контрольна робота

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує –5 балів за правильну відповідь на кожне з питань (максимальна кількість балів 100 балів), неправильна відповідь – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

Навчальним планом з дисципліни «Соціальна відповідальність в регіональному менеджменті» передбачено складання екзамену. Екзаменаційна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує 5 балів за правильну відповідь на 1 тестове питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Максимальна кількість балів за екзамен – 100 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Соціальна відповідальність в регіональному менеджменті» визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 1, змістовим модулем 2 та екзаменом.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати викладачеві пропущені заняття згідно з графіком консультацій. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Відповідно за кожне відпрацьоване лекційне заняття студент отримує 1 бал. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи за темою, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять. Робота оцінюється в межах кількості балів за пропущені практичні заняття.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

– надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Амоша О. І. Соціальна відповідальність в контексті розвитку людського потенціалу / О. І. Амоша, О. Ф. Новікова. // Держава і суспільство. – 2011. – №1. – С. 122–127.
2. Бержанір А. Л. Становлення взаємодії влади, бізнесу і суспільства в ринкових умовах / А. Л. Бержанір. // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №3. – С. 18–21.
3. Воробей В. Системність КСО в Україні // Електронний ресурс. – Режим доступу: www.svb.org.ua.
4. Глобальний договір ООН [Електронний ресурс] // Міністерство соціальної політики України. – 2008. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article%3Bjsessionid=07E30561B5BF4DDE28B50412BE5BA03D?art_id=88867&cat_id=34940.
5. Грищук В. К. Соціальна відповідальність: Навчальний посібник / В. К. Грищук. – Львів: Львівський університет внутрішніх справ, 2012. – 152 с.
6. Діагностика стану та перспективи розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / [О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова та ін.]. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2013. – 296 с.
7. Зеркалов Д. В. Проблеми екології сталого розвитку: Монографія / Д. В. Зеркалов. – Київ: «Основа», 2013. – 430 с.
8. Колот А. М. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої соціальної динаміки: теоретичні засади / А. М. Колот. // Україна: аспекти праці. – 2011. – №3. – С. 3–9.
9. Лебедев І. В. Забезпечення сталого розвитку на засадах корпоративної соціальної відповідальності / І. В. Лебедев. // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №1. – С. 106–116.

10. Левченко О. П. Етапи формування стратегії корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) підприємства / О. П. Левченко. // ХНАДУ. – 2015. – №25. – С. 36–49.
11. Мартякова О. Проблеми партнерства бізнесу, влади та суспільства в системі регіонального розвитку / О. Мартякова, Т. Василенко. // Схід. – 2011. – №1. – С. 97–100.
12. Методичні рекомендації щодо формування та впровадження в Україні системи соціальної відповідальності бізнесу (виробничий рівень) / [розроб. Мельник С.В., Чумаков Д.Д., Ушакова Н.М. та ін.]. – Луганськ : ДУ НДІ соціально-трудових відносин ; Українська асоціація з розвитку менеджменту, 2013. – 24 с.
13. Олефіров С. Ю. Соціальне партнерство як механізм взаємодії громадського суспільства та влади [Електронний ресурс] / С. Ю. Олефіров // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=631>.
14. Охріменко О. О. Соціальна відповідальність: Навчальний посібник / О. О. Охріменко, Т. В. Іванова. – Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», 2015. – 180 с.
15. Семенов В. Ф. Екологічний менеджмент: Навчальний посібник / За ред. В. Ф. Семенов, О. Л. Михайлюк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 407 с.
16. Сиченко О. О. Концепція корпоративного громадянства в контексті державної соціальної політики [Електронний ресурс] / О. О. Сиченко // Публічне адміністрування: теорія та практика. Електронний збірник наукових праць. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11soodsp.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11soodsp.pdf).
17. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник / О. Ф. Скакун. – Харків: Консум, 2015. – 656 с.
18. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2012. – 501 с.
19. Соціальна відповідальність: Навч. посібник [Ю.В. Орловська, Г.В. Дугінець, О.О.Квактун, В.С. Чала, С.О. Мащенко]; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. Ю.В. Орловської. – Дніпропетровськ: ДВНЗ «ПДАБА», 2017. – 504 с.
20. Стратегічне управління екологічними інвестиціями: регіональний аспект / Орловська Ю.В., Квактун О.О. – Дніпропетровськ: 2011. – 280 с.
21. Труш О. О. Єдність та суперечності взаємодії держави, суспільства та бізнесу [Електронний ресурс] / О. О. Труш, А. А. Митник // Державне будівництво. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2014-2/index.html>.
22. Чеченева Е. Р. Соціальна відповідальність бізнесу: проблеми розвитку в Україні [Електронний ресурс] / Е. Р. Чеченева // ДонНТУ. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/handle/123456789/20187>.
23. Шира Н. О. Напрями впровадження системи корпоративної соціальної відповідальності в практику українських підприємств [Електронний ресурс] / Н. О. Шира, А. І. Іващенко // Ефективна Економіка. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2502>.
24. Ярова В. В. Теоретико-методологічні підходи до вивчення соціальної від повільності бізнесу / В. В. Ярова. // Вісн. ХНАУ, Серія «Економіка АПК і природокористування». – 2013. – №5. – С. 185–196.
25. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html
26. Методика визначення рейтингу корпоративної соціальної відповідальності URL: <http://um.co.ua/13/13-2/13-243.html>

Допоміжна

1. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / А. М. Колот та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Наук. парк, Ін-т соц.-труд. відносин. К. : КНЕУ, 2012. 501 с.
2. Саприкіна М. А., Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / М.А. Саприкіна, М.А. Саєнкус, А.Г. Зінченко, О.М. Ляшенко, Г.А. Місько (за наук. ред. д.е.н., проф. засл. діяч. науки і техніки О.С. Редькіна). – К.: Вид-во «Фабований лист», 2014. – 480с.
3. Колот А.М., Грішнова О.А. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2016. – 501с.
4. Краплич Р. Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу: Досвід Фондації Острозьких : Посібник для бізнесу та неприбуткових організацій / Р. Краплич; Фондація ім. князів-благодійників Острозьких. – Рівне, 2015. – 74 с
5. Гоголя О.П. Соціальна відповідальність бізнесу / О.П. Гоголя, І.П. Кудінова. – К. : Видавництво Національного університету біоресурсів та природокористування України, 2018. – 79 с.
6. Затеїщикова О.О. Етапи формування стратегії соціальної відповідальності бізнесу / О.О. Затеїщикова // Бізнес Інформ. – 2014. – № 2. – С. 200-205.
7. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року. – офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/201309_strategiya_spriyannya_rozvitku_svb_v_ukrayini.pdf
8. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2009. – 711 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

- 1.Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: www.globalcompact.org.ua .
- 2.Спільнота Соціально Відповідальний Бізнес www.svb.org.ua
- 3.AccountAbility The Institute of Social and Ethical Accountability www.accountability21.net

Розробники _____

(підпис)

(підпис)

(підпис)

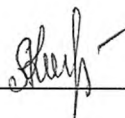
(Світлана МАЩЕНКО)

(Юлія ОРЛОВСЬКА)

(Катерина ГОНЧАРОВА)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(Олена КАХОВИЧ)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 31.08.2020 року № 1